

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felolós szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
— SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: —
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Az új betegsegélyző- és biztosító-törvény.

Írta: **Dr. Burger Péter.**

A múlt év őszén abból az alkalomból, hogy a községi és kör-orvosok központi értekezletben vitatták meg sérelmeiket és összegezték sürgős kívánalmaikat, e lap hasábjain élesen kikeltem bizonyos jogosulatlan aspirációk, indokolatlan követelődés, kivált pedig a helytelenül választott időpont és méltatlanul bántó modor ellen, melyet ez értekezleten egyesek a képviselőházból azóta kifozozott Vajda nemzetiségi doktor képviselő vezetésével a kormány ellen tanúsítottak. Ráműtattam éles szavakban, kik azok az elemek, kiknek im most, hogy a koalíció uralomra jutott, oly égetővé és türethetlenné váltak régi évtizedes seibeik.

Megtámadtak több oldalról nyílt és őszinte szókimondásomért; de én helytálltam, megfelelem és ahol kellett, igazoltam állításaimat.

Kifejtettem, hogy hűen rég vallott meggyőződéseimhez, közegészségügyünk alacsony színvonalát, nehéz fejlődését sok tekintetben romlását a régi szabadelvű rendszer minden térről jól ismert, átkos kortespolitikájának tulajdonítom.

Annak a végzetes pártpolitikának, mely nem állította e sokat zaklatott nemzet legszentebb, legvitálisabb érdekeit párérdekeinek felaldozni, párthatalmának növelésére fordítani.

Az a rendszer a humanizmus és egészségügy szent berkeiből sem restelt bokkrétákat kötni a jó kortesek kalapjaira.

De a berkek e bokkréták és még inkább, kik kalapjaikhoz tüzték, elevenébe vágta, nem engedvén bántatlanul, szabadon fejlődni amaz intézményeket, melyekhez nemzeti-jólétünk nagy és fontos érdekei fűződnek.

Kortesszolgálatok jutalmazására adományoztatván a legfontosabb és legexponáltabb szakorvosi, egészségügyi orvosi állások, természetesen nem mérlegelhetők kellő körültekintéssel sem az illető egyén-képességeit, rátermettségét, sem munkabírást: így esett, hogy egy-egy ügyesebb törtető kartárs kezében 3—4 jól jövedelmező állás is összpontosul, melyeknek ma már a ha-

ladó korral felhalmozódott teendőit legjobb akarattal sem végezhetik.

Ráműtattam különben és bőven indokoltam mindezt ama, 1903-ban kelt kis munkámban, „Az országos egészségügy rendezéséről“, melyet memorandum alakjában 1904-ben a vezérő-bizottság minden tagjának, köztük természetesen a jelenlegi kormány vezető tagjainak is beküldöttem.

Már én abban is kitejtettem, — noha nem annak tulajdonítom az új munkástörvény megalkotását, — hogy az egészségügy országos rendezésének a munkás-betegsegélyezés rendezésén kell kezdődnie.

Az ez irányú törvény ime már meg van, de annak végrehajtása elé bizonyos nyugtalansággal tekint az orvosi kar.

E nyugtalanság többféle.

Az egyik rész, még pedig tulajdonképpen nagy többsége, mondhatnám zöme az orvosi karnak és ennek exponense az orvos szövetség felől aggodalommal van eltelve, vajjon sikerül-e az új törvény alapján létesítendő pénztárakat akként szervezni, hogy valamennyi érdekelt tényező jogos és méltányos igényeinek kielégítésével igazán üdvös szociális humanitárius intézménnyé válván; közegészségügyünk az országos rendezéshez biztos alapul szolgálhassanak.

A másik rész tulajdonképpen egy kis töredék; részint a jelenlegi kerületi betegsegélyző pénztárak főorvosaiából, részint ama fent vázolt, a régi rendszer által dédelgetett törtetőkből áll: kik vélt, vagy szerzett jogaikat, illegálisan összeharácsolt állásaikat féltik az új rendtől.

Ezek az urak dr. Klein szabadkai kerületi pénztári főorvos ur felhívására ismét, mint annak idején a községi és körorvosok, országos értekezletre gyűltek össze Budapesten — „tömörülni és tömörülve demonstrálni“ — nem ugyan az új munkástörvény ellen, annál sokkal ravaszabbak, hanem amint minden jelből kivált, az ott elhangzottakból kiviláglik, a törvény fenti intenciója ellen.

Allítólag az ország kerületi betegsegélyző pénztárainak orvosai gyűltek volna itt össze, megalakítandók a pénztári orvosok egyesületét; de csak a néhány tucat pénztári főorvos, néhány ker. pénztári képviselő ama fajtából, kiknek munkásjóléti, társadalmi, humani-

tárius és orvos baráti működését jól ismerjük a multból, jött el és oszlott szét eredménytelenül.

Összejöttek tehát azok, kiknek önzetlen (?) odaadó (?) ügybuzgalma vitte csőd szélére a jelenlegi betegsegélyző pénztárakat és tette elodázhatatlan szükségessé az 1891: XIV. t.-c. hatályon kívül helyezésével az új munkástörvény megalkotását.

Gyanussá teszi a tömörülést több körülmény, de első sorban az, hogy most kívánnak egyesülni, mikor az általuk vezetett pénztárakat az új törvény feloszlata és alig tudhatják, vajjon az új alakulásnál reflektálnak-e annyira diskreditált közreműködésükre.

Az tűnik ki ebből, hogy van mit félteniük. Féltik az összeharácsolt sokféle sinecurákat és az illegális prepotenciát, amit kartársaik a nyomasztó helyzetben alamizsna díjazásért dolgozó, pénztári orvosok fölött soha meg nem engedhető módon szereztek.

Szembe helyezkednek az Országos Orvos-Szövetséggel, frontot csinálnak amaz üdvös akciónak, melyet ez a szabad orvosválasztás érdekében indított és kiméltetlen testvérharcot hirdettek az esetre, ha valamennyi szerzett jogaik nem respektáltak; holott tudvalevő, hogy nemcsak az országos, de valamennyi fiók szövetség, melynek állás-foglalása e kérdésben ismeretes első és legfőbb feladatává tette a jelenlegi pénztári orvosok nemcsak mai jövedelmének biztosítását, de az elérendő eredményből őket illető részt is. Az őszinteség hiánya tehát nyilvánvaló, mert ha igaz volna, amit a szabadkai határozatban hirdettek, úgy nyitott ajtót döngöttek, hanem tényleg az illegális uton megkaparított prepotenciát és hatalmi kört féltik, melyet pedig nekik biztosítani, ha akarná sem tudná, sem az Orvos-Szövetség, sem az egész orvostársadalom.

A Országos Orvos-Szövetségnek és a tisztos orvostársadalomnak általában résen kell lennie, nehogy ez urak jogosulatlan és méltatlan aspirációik érvényesülhessenek, mert akkor vízbe esett az egész munkás jóléti akció.

Sőt az Országos Orvos-Szövetségnek, mint a magyar orvosi karnak egyedüli hivatott és jogosult képviselőjének oda kell hatni, hogy lehető legteljesebb mértékben in dul-

jon meg ez irányban a tisztulási folyamat.

Szociális törvénynek, aminő az új munkásbiztosítási törvény, rigorozusan kell megvédenie a munka jogát és kellően díjazni annak valódi mérvét; de nem szabad, nem lehet semmi körülmények között — sinecurákat teremtenie, mert ez a munkások filléreinek elherdálása lenne, mely idővel újabb elégtelenségnek válnék forrásává.

Ákik a meghasonlást akarják, az elégtelenségeket szítják a kerületi pénztárak főorvosai, kik a 91 pénztárnál alig vannak 30-an, és a sokféle inkompatibilis állásban levők, kik már valamivel nagyobb számban vannak: amit az is bizonyít, hogy csaknem egyazon alakokkal találkoztunk a községi és körorvosok értekezletén annak idején valamint a kerületi pénztár orvosok és a máv. orvosok értekezletén, most, tehát nincs mit tartani ellenakciójuktól, csupán kívánatos, hogy valamennyi tisztas hazai orvos jól ismerje, tájékozva legyen ezek machinációiról, mert akkor már elvesztik a játszmát, mielőtt elkezdődnek a játékok.

Senki sem vélheti kívánatosnak, hogy ez ugynevezett főorvosok és méltó társaik a kerületi pénztárak jól ismert harpagonjai az új pénztáraknál is nyakába ültetessenek, hogy elkezdje ott, ahol végezték a régiekkel, ezeket is mielőbb a tönk szélére juttassák diszkreditálva az új munkástörvény nemes intencióit, növelve az elégtelenséget tovább műveljék, termékenyítsék a nemzeti szocializmus talaját.

Nem ez volt célja, nem is ez lehetett intenciója a nemzeti kormányának és kivált politikai pártvezérünknek Kossuthnak, aki e törvényt alkotta és azért hiszem és reméllem, hogy az utolsó aktusnál is tudni, ismerni fogja teendőit.

A vasutas javaslatok.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 13.

Hosszu percekig minden csengő szól, ám a padsorok üresen merednek. Gyorsíró újságíró jelentékenyen több van a teremben, mint képviselő. A három óráig tartó ülések előre vetik árnyékukat. A folyosón beszélnek, hogy a tegnapi hírekkel ellentétben Polónyi Géza nem fog felszólalni. Ezzel elmarad az ülésegyik érdekessége.

Napirenden a vasutas törvényjavaslatok vannak.

Justh Gyula nyitja meg az ülést. Elhatározzák, hogy a dobsinai Kossuth-szobor leleplezésén küldöttségileg résztvesznek.

Következik a vasutas törvények tárgyalása.

Grahovátz Mirko személyes kérdésben szólal fel és horvát nyelven Moskovitz Iván tegnapi felszólalásával foglalkozik és Nagy Ferenc kijelentésével.

Elnök figyelmezteti, hogy csak a személyes támadásra reflektálhat, polémiát folytatni nincs joga.

Grahovátz Mirko folytatja beszédét.

Elnök jelenti, hogy a szónok engedélyt

kér a vitára, de ezt a kérdést ő fel sem teszi, mert ehhez az eltéréshez nincs joga a szónoknak. (Helyeslés.)

Grahovátz Mirko félremagyarázott szavait kívánja helyreigazítani.

Elnök figyelmezteti, hogy ha nem alkalmazkodik a házszabályokhoz, megvonja tőle a szót.

Grahovátz Mirko foglalkozik Nagy Ferenc támadásaival, végül megköszöni az elnöknek, hogy a felszólalásra megadta az engedélyt.

Puric József horvátul beszél a javaslat ellen. Támadást intéz a horvát miniszter ellen és kijelenti, hogy ha most meg kellene változtatni a kiegyezést, a horvátok egészen más álláspontot foglalnának el, mint annak idején.

Elnök ismételtlen figyelmezteti a szónokot, maradjon a tárgynál.

Puric József beszél a közös intézményekről és kijelenti, hogy Horvátországban minden állami funkció nyelve csak horvát lehet.

Vlád Aurél szerint a horvátok által követelt jogok méltányosak. (Nagy zaj.) A szolgálati pragmatikáról szóló törvényt nem fogadhatja el és épen ezért a fizetésrendezési javaslatot sem, mert a junktimot kimondották. Felelmi ismét a horvát kívánságokat, amiket törvényeseknek tart. (Nagy zaj a baloldalon.)

Felkiáltások (a horvátoknál), igaz van! Justh János: Most is hazudik!

Vlád Aurél azt hiszi, hogy erre a szolgálati rendtartásra épen nem lehet büszke egy kulturállam, mert tele van jogfosztással. Ugy látszik, a sztrájktól való félelem szülte a reakcionárius intézkedéseket. Pedig a félelem nagyon rossz tanácsadó. Ezek az intézkedések nem használnak semmit, többet érne, ha biztosítanák a tisztviselők teljes anyagi jólétét. A fegyelmi intézkedések a vasutagazgatóságot a rögtönítelő bíróságok jellegével ruházzák fel és határtalanul kiterjesztik a miniszteri omnipotenciát. Nem érti, hogyan hivatkozhatott Kossuth ily körülmények között atyai jóindulatára. Talán ott volt mellette Sztérynyi is — mint mostoha anyja. A javaslatot általánosságban sem fogadja el.

Bolik Valtoszláv horvátul beszél a javaslat ellen.

Pozsony város nagy küldöttsége tisztelt ma a miniszterelnöknél és a kereskedelmi miniszternél.

Wekerle miniszterelnökhöz Seifert kir. tanácsos mondott beszédet, kérve a vasut mielőbbi kiépítését.

Wekerle Sándor kijelentette, hogy a vasutat szükségesnek tartja és érdekében mindent megtesz.

Kossuth Ferencet Forrai Béla kérte a vasut kiépítésére.

Kossuth Ferenc válaszában kifejtette, hogy alkotmányos kormány lévén, a döntés nem tőle, hanem a parlamenttől függ. Ő benyújtotta a javaslatot, ezzel megtette a magáét. Tárcáját természetesen nem kötötte a dologhoz és a döntést azért nem provokálta még, mert a parlamenti többség nincs meg. Végül kijelentette, hogy a kormány Pozsony városa iránt teljes jóindulattal viseltetik.

Városháza és vármegye.

A jog- és pénzügyi bizottság ülést Vecsey Imre főjegyző kedden délután 3 órára hívta össze. A bizottság előreláthatólag több napon át fog ülésezni.

A közgyűlés határnapja. A főispán elnöklété mellett tegnap tartott teljes tanácsülésen abban történt megállapodás, hogy a főispán a júniusi rendes közgyűlést e hó 25—26-ik napjaira hívja össze.

A tavalyi zárószámadás. A zárószámadás felülvizsgálatára kiküldött albizottság tegnap délután Márton Imre elnöklété mellett ülést tartott, melyen a főszámvevői jelentés kapesin a város 1906. évi zárószámadásának tételeit vizsgálta át.

A hortobágyi bizottság ülése. A város hortobágyi bizottsága e hó 17-én, hétfőn délután 3 órakor Kovács József polgármester elnöklété mellett ülést tart.

Körner Adolf szabadságon. Körner Adolf tanácsnok július 1-től kezdődőleg egy havi szabadságra megy. Távollétében Tóby dr. jegyző helyettesíti.

Névszerinti szavazások. A legközelebbi városi közgyűlésen névszerinti szavazás lesz: 1. Özv. Berger Jenőné tulajdonát tevő, a Szechenyi-utca végén. honvéd lovaslaktanya mellett fekvő telkek megvétele (névszerinti szavazás harmad izben). 2. Könyökutcai 7. és 9. számú telkek elidegenítése (névszerinti szavazás harmad izben).

Az ev. ref. egyháztanács ülése.

Fontos ügyek tárgyalás alatt.

— június. 14.

(Saját tudósítónktól.) Az ev. ref. egyház presbyteriumának följötte érdekes és fontos ülése lesz vasárnap az egyház tanács termében.

Az ülésen egyházi részről Könyves Tóth Kálmán lelkész, világi részről Vecsei Imre h. főgondnok elnökölnék.

A tárgysorozat a következő fontosabb ügyeket öleli fel.

Jelentés arról, hogy a f. évi május hó 21. napján tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve május hó 24. napján hitelesített.

Főtiszt. püspök urnak levele és esperes ur levelének és országos református lelkészi nyugdíj- és özvegy-árva-gyámintézet alapszabályainak megküldése tárgyában.

K. Tóth Kálmán hely. lelkészelnök jelentése a hajduböszörményi Bocska-ünnepéről.

Az egyházkerület határozata az egyházi új törvények életbeléptetéséről.

Az elnökség jelentése a választók névjegyzékének összeállítása tárgyában tett intézkedéséről.

Az egyházkerület határozata folytán a további intézkedések.

Utasítása a számvevőnek, hogy a választók névjegyzékét mind a hat utcaórol betürendben két példányban ez évi június 28-ig készítse el.

Az egyházi tartozásaikkal hátralékosoknak június 23-án a szószékből felhívása, hátralékaiknak haladéktalan befizetésére. — Ugyane felszólításnak a helyi lapokban háromszor, június 19., 23., 25. napjain közzététele.

Június 30-án a választók névjegyzékének a templomban bemutatása és kihirdetése annak, hogy a névjegyzék július 1-től 11-ig a hivatalos órák alatt az egyház számvevői hivatalában közszemlére kitétetvén, a jogosult egyének kihagyása, vagy nem jogosultaknak felvétele ellen e 10 nap alatt bármely választó felszólamlást adhat be.

Öt tagu küldöttség alakítása a netaláni felszólamlások tárgyában véleményadásra és elhatározásra annak, hogy a felszólamlásokra adandó e vélemények tárgyalása végett a presbyterium haladéktalanul összehívandó.

Küldöttség alakítása a további teendőket illetőleg javaslatotételre.

Az egyházkerület határozata Fiók Károlynak a bölcsészeti szakba tanárrá választása tárgyában.

Az egyházkerület határozata Papp Károlynak a bölcsészeti szakba tanárrá választása tárgyában.

Az egyházkerület határozata temetések alkalmával a tanítóképző ifjak szolgálatának a belváros területére korlátozása tárgyában.

A debreceni akad. athl. klub kérvénye 200 korona segélyért.

Debrecen szab. kir. város muzeumi bizottságának kérvénye Méliusz Juhász Péter és reformátor társai sírjainak fölkeresése tárgyában.

Jelentés a Vecsey-Bruckner kegyes alapítványhoz tartozó házhelyek haszonbérbe nem adhatása tárgyában.

Dávidházy János esperesnek egy egyházmegyei világi jegyzői állás betöltésére újabb szavazást elrendelő 549-1907. számú körlevele.

Mit tárgyal a közgyűlés?

A tárgysorozat megállapítása.

— június 14.

(Saját tudósítónktól.) A város tanácsa tegnap délben Wesszprémy Zoltán főispán elnöke mellett teljes ülést tartott, melyen a június 25-én kezdődő rendes közgyűlés tárgysorozatát állapította meg. Az eddigiek szerint a következő ügyek kerülnek a közgyűlés elé:

1. A Gilányi laktanya további javítása.
2. A közközház 1908. évi költségvetése.
3. A világitási vállalat üzemszabályzatának a villamos telep felszerelésére vonatkozó függeléke.
4. Birtokhatárjelzési szabályrendelet jóváhagyásáról szóló jelentés.
5. A Hídvéger testvérek mezőgazdasági szeszgyárának ügye.
6. A Petőfi Társaság kérelme, a Petőfi-ház létesítéséhez leendő hozzájárulás tárgyában.
7. A városi nyomda módosított szabályrendelete.
8. A városi múzeum szabályrendeletének tervezete.
9. A város 1906. évi zárószámadata, hozzáfűzve a nyomda- s világitási bizottság zárószámadata.
10. A Csokonai körnek a fűvészkerti emlékműhöz 2500 korona városi segély iránti kérelme.
11. A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjének levele, a kulturpalota elhelyezése tárgyában.
12. Balkányi Ede dr. fűrdőbérlet kérvénye a bérleti szerződésből való kiboosztatása iránt.
13. Nyugdíjazási ügyek.
14. A debreceni zenede tanárainak, továbbá a tűzoltóknak kérvénye a városi nyugdíjintézetbe való felvételük iránt.
15. Oklevél kihirdetések.
16. Az iparostanonciskola építési költségeinek elszámolása.
17. A város gyámpénztárának 1908. évi költségvetése.
18. Szeged város átirata a progresszív adó behozatala, Budapest székesfővárosé az egyenes adók kezeléséről szóló törvény módosítása tárgyában.
19. Névszerinti szavazás a Berger-féle s a könyök-utcai telkek megvételére nézve, mindkettőt illetőleg harmadikban.
20. A város öntözési szabályrendeletének tervezete.
21. A szervezési szabályrendelet módosítása.
22. Kereskedelmi miniszter értesítése, melyben a nyirbátori vasútra adott segélyt jóváhagyja s a debreceni-nyirbátori vasúttal egyidejűleg a nagykálló-érmibályfalvira nézve is építési engedélyt ad.
23. A Nagyléta-Székelyhid közti vasút alapítójának kérelme 150,000 korona segély megadása tárgyában.
24. Több bizottsági tag beadványa s a sertésszállítás részvénytársaság ajánlata a Baik-Szilágyi telek tiz holdjának megvételére tárgyában.
25. Nagyváradi átirata a virilizmus székesfővárosi intézményének az összes törvényhatóságra való kiterjesztése érdekében.
26. Több társfővárosi hatóság átirata a kivándorlás csökkentése érdekében.
27. Békóssy Ferenc s társainak kérvénye a faipari részvénytársaság részvényeiből való jegyzés iránt.
28. A Kölesönös Segélyező-egylet mint szövetkezet ajánlata, piac-utcai telekrészeknek eladása tárgyában.
29. Az átirati díjakról szóló városi szabályrendelet módosítása.
30. Debrecen városa által a nagyváradi honvédtudomány-iskolában alapított alapítványi hely betöltése.

Amennyiben a jövő hétre újabb fontos tárgyak merülnek még föl, kellő előkészítés esetén ezeket is beterjeszti a tanács a közgyűlés elé.

Sikkasztó debreceni őrmester.

Országosan körözik.

Nagyváradon már felismerték.

— június 14.

(Saját tudósítónktól.) Egyik multheti lapszámunkban megírtuk, hogy a debreceni méntelep egyik őrmestere, Schön Lajos Szatmáron 5000 korona hivatalos pénz elikkasztása után megszökött.

A bűnös utra tévedt őrmester hónapokon keresztül észrevétel nélkül folytatta sikkasztásait, de végre is félvén a felfedezéstől megszökött.

Mint ismeretes, a debreceni méntelep parancsnoka Perczel őrnagy elrendelte a székevény országos körözését, amelynek a rendőrhatalóságok nagy szorgalommal igyekeznek sikert szerezni. Mindazonáltal a bűnös utra tévedt és elbujdosott őrmestert eddigelé nem tudták kézrekeríteni, hirtelen jött annak, hogy merre rejtőzik.

A tegnap azonban mégis akadtak valamelyes nyomora a körözött hatóságok.

Ugyanis tegnap délelőtt jelentés érkezett a nagyváradi rendőrséghez, hogy az elszökött őrmester a város alatt bujkál a Püspökiféle vívó ut mentén. A feljelentő felismerte egykori katonatársát, aki siralmas helyzetben került titokzatos útján Nagyvárad alá. Katonaruhájából csak a sapkája maradt még meg s már csak az egyik lábán van cipő. A rendőrség lovasrendőroket küldött ki a határba, hogy a bujkáló bűnös katonát elfogják, a minnek sikere azonban igen kétes.

Elfogott cigánykaraván.

17 letartóztatott rabló.

— június 14.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap óriási népesdűletet okozott a Szent Anna-utcán, hogy a csendőrök egy egész cigánykaravánt, hat kocsival és szekérrel a rendőrség bűnügyi osztályához kísérték.

A cigánykaravánt a sámsoni határban fogták el a csendőrök. Említettük, hogy a sámsoni uton az utóbbi napokban egymást követték a vakmerőbbnél-vakmerőbb rablások és egyéb lopások.

A csendőrség széleskörű nyomozást indított, de mindezelig sikertelenül, míg tegnap a véletlen biztos nyomra vezette őket.

Ugyanis az országúton cirkáló csendőrkör egy cigánykaravánra bukkant, amely pedig nagy igyekezettel akarta a csendőrök figyelmét magukról elhárítani. A csendőrkör nyomban látta, hogy a cigánykaravánban nincs minden rendbe, vallatásra fogták őket, majd pedig vallamennyit megmozdították. Ekkor tűnt ki, hogy a szekerek elébe fogott lovakról hamisított járlat van a birtokokban, egy pár darabnak pedig egyáltalában nincs járlati engedélye.

Az egész ügy igen gyanusnak tűnt föl a csendőrök előtt. Ugyanis súlyos bizonyítékok merültek fel arra nézve, hogy ők a tettesei a múlt napokban történt öt rendbeli rablásnak.

Az egész karavánt erre a megerősített járőr bekísérte a debreceni rendőrségre. Itt miután a karaván férfitagjait a csendőrök letartóztatták. Komlóssy Pál rendőrfogalmazó a rendőrséget fogházba lezáratta őket, míg a többieket erős lovasrendőri fedezettel kikísértette a határra. Különbön egész éjjel rendőri felügyelet alatt volt a jeles karaván, nehogy a határbeli tanyákban rablásokat kövessenek el a harcias cigány amazonok.

A letartóztatottak ellen a csendőri nyomozat és vizsgálát folyik.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Felakasztotta magát gyermeke előtt.

Öngyilkos apa.

— június 14.

(Saját tudósítónktól.) A szomszédos Hajdúsámszonban szinte megdöbbentő részlettel követett el öngyilkosságot egyik ottani gazdálkodó ember. A szerencsétlen ember ugyanis gyermekének szemláltára akasztotta fel magát. Ez a borzalmas körülmény egyúttal hű képet nyújt arról, hogy az öngyilkos elhatározása mily megdöbbentően, elkeseredéssel, életuntsággal, mily nagy mértékű volt.

Csuka Imrénének hívják az életunt 42 éves embert. Szűkös viszonyok között gazdálkodott Hajdúsámszonban. Feleségét már évekkkel ezelőtt elvesztette. Házasságából két gyermek származott, akik azonban még nem haladták túl a 6-8 évet.

Tegnapelőtt reggel Csuka szokatlan rosszkedvű és szótalan volt. Mogorván bánt gyermekeivel. Később kiment az udvarra és az ott levő disznó ólba ment be.

Pár pillanat múlva tért be ugyanoda a sertéseket etetni Csuka egyik kis gyermeke, aki elő borzalmas látványt áruult. Ugyanis az apa abban a pillanatban hurkolta le magát, az ől gerendázatára erősített kötéllal.

A gyermek nagyon megrémült, sikoltozva szaladt ki az utcára, mire az ép arra haladó csendőrök berohantak és levágták a kötélről az életuntat, aki azonban akkorra meghalt. Az előhívott orvos is csak a beállott halált állapította meg.

Az ottani előjáróság az esetet bejelentette az ügyészségnek, mely a temetési engedélyt megadta.

— **Kinevezés.** Orosz Mihály a debreceni ítélőtábla tanácsjegyző albiróját a királyi törvényszéki bíróné nevezte ki s egyben a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Kölcsonös áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszter Vida Ilona kecskeméti és özv. Gaál Ödönne szül. Sveticska Mária debreceni országos tanítói árvaházi árvanyakat a közszolgálat érdekében kölcsonösen áthelyezte.

— **Olcsóbb lesz a városi pénz.** A tanács tegnap elhatározta, hogy az új kölcsonügyi szabályzatot még az ehavi közgyűlésen letárgyalatja. Az új szabályzat leglényegesebb intézkedése az, hogy a város az általa kölcsonadandó pénz után ezentul csak 5 százalékos kamatot fog szedni. A város a takarékpénztárakban heverő s nagyon olcsón kamatozó pénzeit bevonja s ingatlan vásárlásokba fogja fektetni.

— **Az állami reáliskola zászlója.** Az állami reáliskola zászlója, amelyet folyó hó 16-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor fog-nak ünnepiesen felavatni, elkészült és holnapután megismerhetők Killer Ede piactei kirakatában. A magyar stílusban tervezett, gyönyörűen kivitelű lobogó a nőpariskola finom ízlését és rendkívüli képzettségét bizonyítja; különösen figyelemre méltó a zászló enebelmájának és jellegének a kidolgozása. A zászló egyik oldala pénteken, másik oldala szombaton lesz látható.

— **A hortobágyi sáskairtatás.** A rovarvartani állomás főnöke, ki személyesen vezeti a sáskairtó munkálatokat a Hortobágyon, tegnap Nádudvarról a következőket jelentette Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek: Egyeken és Hajduszoboszlón nincs sáska.

Angyalháza az irtást tegnap 18 géppel megkezdtek. Az irtást sikeressé teszi, hogy a sáskának még nincs szárnya és így a héten az irtást itt sikerrel befejezhetik. Tiszacseggen az irtást itt sikerrel befejezve. Most uőlag takarítják el a megmaradt sáskát. Nádudvaron a helyzet kedvező. Az idő borús és esős lévén, a sáskát hajtani lehetett. A főtürekvés az, hogy a sáskát a buzatáblákból ki-zorítsák a legelőre. Balmazújvárosra a sáskairással a het derekáig elkészülnek. Most mar csak egy helyen van sáska a buzában. Karcagon, Kisujzálláson, Kunmadarason, Törökszentmiklóson nincs sáska. Hajdunánáson a legelőn van sáska. Itt a rovarvartani állomás asszisztense vett részt az irtási munkában. Püspökladányból tegnap este az alispán küldött sáskát. A küldeményben van néhány marokkói sáska is, de job-bára nigrolaliatus. Nem lehetetlen, hogy Püspökia lányba a jelzett gépek nem jutnak, ez azonban hamarosan nem veszedelmes, mert a vedekzés a jövő hét végén sem lesz késő, mert a sáska fiatal és fejletlen. Néhány hírlapnak az a tudósítása, hogy a hátsági intézkedések és a sáskairtó gépek hatástalanok, nem felelnek meg a valóságnak, mert a sáskairtás igen szép eredménnyel folyik és alapos reményt nyújt, hogy a veszedelem jövőre elkerüli a vidéket. Hortobágyon egy kis részt kivéve, az irtást már befejezik s néhány nap múlva már az egész terület biztosítva lesz. H.-bőszörményből jelentik: A város tulajdonában lévő és a birtokossági legelőket, amelyek nagy kiterjedésűek, a sáska egészen ellepte és végpusztulással fenyegeti. Különösen az Apród-, Kuparét-, Bakta- és Ökörlegelők vannak sűrűn ellepve. A városi képviselő tegnap e tárgyban gyűlést tartott és a rögtönös irtást rendelte el. Bőszörmény minden lakosa, akár birtokos, akár nem, köteles a sorban kijelölt napokon sáskairtásra megjelenni. Az elmardást tíz koronával büntetik. A felügyelettel a rendőrséget bízták meg.

— **Szocialisták lámpionos me-nete.** A debreceni szervezett szocialista munkások szombaton folyó hó 15-én lámpionos tüntető felvonulást tartanak este fél 9 órakor. Másnap, vasárnap a városháza udvarán délelőtt 10 órakor nagy népgyűlés lesz, amelyen Bokányi Dezső fog beszédet tartani a politikai helyzetről.

— **A zenede vizsgái.** A debreceni zenedében az 1906-7 tanévet berekesztő közvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartani: Június hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor; a gordonka, az énektan-szak és a szavalati tanfolyam növendékei. Június hó 17-én, hétfőn délután 3 órától kezdve vizsgáznak a zeneelméleti tanfolyam I., II. és III. osztályának növendékei Június hó 18-án, kedden délután 4 óráól kezdve: a zenetörténet tanfolyamának s az összhang-zeti tanfolyam I. II. és III. osztályának növendékei. Június hó 19-én, szerdán délután 4 és fél órakor; a hegedű-tanszak előkészítő tanfolyamának, valamint középtanfolyam I. osztályának növendékei Június hó 20-án, csütörtökön délután 4 és fél órakor: a hegedű-tanszak középtanfolyamának II-VI o. és a kiművelési tanfolyamának I. és II. osztályu növendékei. Június hó 21-én, pénteken del-után 4 órakor: a zongora-tanszak előkészítő és középtanfolyamának I. és II. osztályu növendékei. Június hó 22-én, szombaton del-után 4 órakor: zongora-tanszak középtan-folyam III-V. osztályu növendékei. Június hó 23-án, vasárnap délelőtt 10 és fél órakor: a zongora-tanszak középtanfolyamának VI. és a kiművelési tanfolyamának I. és II. osz-tályu növendékei. Június hó 23-án, vasárnap este 7 és fél órakor: vizsgálati hangverseny és jutalomdíj kiosztás.

— **Ujabb 50,000 korona a sáskairtásra.** A földmivvelésügyi miniszter értesítette a várost, hogy a sáskairtás céljaira újabb 50,000 koronát utaltatott ki a helyi adóhivatalnál. Jablonovszky József ro-

vartani igazgató tegnap táviratilag kért a Hortobágyról 16,734 koronát, mely összegből a munkások e heti bérét fogják fedezni. A polgármester ma küldi ki a kívánt pénzösszeget.

— **A városi fürdő válsága.** Balkányi Ede dr., a város nagyerdei fürdőjének bér-löje beadványban kéri a várost, hogy a bér-leti szerződés kötelezettségei alól mentse föl s némi kármegtérítés mellett engedje ki őt már most a bérletből. A kérelem fölött a közgyűlés fog határozni.

— **Baptista hitközség Debre-cenben.** A Debrecenben élő kevés-számú baptisták hitközséggé akartak alakulni. Kovács polgármester a tudomásulvétel első fóruma, nem is emelt kifogást ez ellen s az alakulást engedélyezte. Andrassy belügy-miniszter, mint a városhoz érkezett rendeletéből kitűnik, az elsőfoku intézkedést most hivatalból meg-semmisítette. A miniszter a hitköz-séggé való alakulást azért nem vette tudomásul, mert a baptisták hitközségnek nem képesített lelkész s a törvénykivánta kellékekkel bíró előjárásági tag sem akad elég számmal közöttük.

— **Hirtelen halál.** A MÁV. műhely-telepi munkások egyiké tegnap tragikus eset színhelye volt. Fehérváry József asz-talos hirtelen összeesett. Az előhívott orvos már csak a beállott halált konstatalhatta, amely agyszédülés miatt következett be. A szerencsétlen ember 55 éves volt, három gyermek atyja.

— **A vasuti pályaudvar vil-lanyvilágítása.** A MÁV. debreceni üzletvezetősége elhatározta, hogy a debreceni pályaudvart villanyos vi-lagítással fogja ellátni, az egész belső pályatestre kiterjedőleg. A város világitási vállalata az erre vonatkozó közlés után szerződés-tervezetet kínált fel az államvasutak-nak. A MÁV. nevében Hoór Tempis Mór dr. műegyetemi tanár, a Ganz gyár igazgatója kedden Debrecenbe érkezik s a város és üzletvezetőség képviselőivel megállapodást hozat létre e dologban. A pályaudvar nyolc villamos ivlámpát s számos apróbb lángot fog kapni. A szerző-désre vonatkozólag megindítandó tárgyalásokat Hoór dr. és Kovács polgármester vezetik.

— **A Magyar Gyáriparosok Orszá-gos szövetsége** debreceni fiókja folyó hó 13-án délután 3 órakor tartotta közgyűlését Szántó Győző elnöklete alatt a szép számmal összegyűlt tagok érdeklődése mellett. Szántó elnök beszámolván a központ dlesén történt részvételéről a fiók működését ismer-teti s a pécsi kiállításon tapasztalt igen ked-vező benyomásairól ad számot a tagok kü-lönös figyelmébe ajánlván a kiállítást. Ez-után a június 19-én tartandó kivándorlási ankétra javaslatot terjeszt elő, melyben azon fő indokból, hogy csakis a magyar birtok-rendszer okszerűbbé és moderné tételétől le-het a kivándorlás csökkenését várni, vala-minthogy üdvös és célszerű szocialpolitika — sőt hatályos iparfejlesztés is csak ezen első-rendű feladat helyes és teljes megoldása után lesz követhető — a dr. Hegedüs Lo-ránt igazgató indítványához való csatlako-zását javasolja. Addig is azonban, míg a modern birtokrendszer tényleges állapota el-következik, a munkásjóléti intézmények fej-lesztését, fogyasztási adók csökkentését s a közgazdasági területeknek a közigazgatásba való szoros bekapcsolását s a közigazgatás-nak ezzel való jelentős megjavítását javo-solja. A közgyűlés a javaslatot elfogadta.

Ezután dr. Rédei Rezső titkár előadása alap-ján a több fontos ügyben kéri az ülés a köz-pont közbenjárását és intézkedését: 1. A háziipar intenzív támogatásban részesíttessék a kormány részéről s annak terjesztésére különös gond fordíttassék. Különös támoga-tásban részesüljenek azok a gyárosok, kik üzemük egy részét háziipari alapokra fekte-tik. 2. A kamarai törvény olyképp egészít-tessék ki, hogy az összipar-gyáros, képesi-teiten és képesített iparosportjai szerinti képvisellete biztosíttassék. 3. Dalmácia, Her-cegovinába direct combinált tarifafétélek ál-lapíttassanak meg. 4. A városok kiviteli kö-vezetvámjai töröltessenek el. 5. Szabályren-deletileg állapítsák meg a városok azon támogatást és kedvezményeket, melyekben keletkező új vállalatokat részesíteni akar-nak, hogy az iparfejlesztés biztosabb, egyen-letesebb legyen s a támogatás elnyerése gyorsabb.

— **A villamos telep hálózata.** Megirtuk, hogy Andrassy miniszter jóváhagyta a villamos telep felsze-relésére vonatkozó szerződést. A telep hálózati tervét, melyet a tanács már tudomásul vett, Debreceni Jenő légszeszgyári igazgató tegnap be-mutatta a fővárosban Hollós József ellenőrző műszaki tanácsnoknak, ki a sikerült tervezetet teljes egészében aprobálta. A hálózat kiépítését a jövőhéten kezdik meg.

— **Az O. M. K. E.** tegnap tartott vá-lasztmányi ülésén az idei közgyűlés ügyével foglalkozott; az ülést Kardos László elnök vezette s az évi jelentés megállapítása után a közgyűlést folyó hó 23-ára tüzte ki; a 3 éves ciklus lejártával ezuttal a választmány helybeli tagjai közül Kaszanyitzky Andor, Lusztig Károly, Szabó Miklós, Varray János, Békés Lajos, Kernhoffer József és Füst Odön urak, a vidéki tagok közül Kodolányi Béla (haláleset) Püspökladány, Mady Géza Balmazújváros, Karakas Zsigmond Nádudvar, Mező Jenő Hajdubőszörmény lépnek ki, akik újra választhatók. A választmányi tagok kisorsolása után Kardos László elnök jelen-tette be, hogy tekintettel sok oldalú elfog-laltságára nincs abban a helyzetben, hogy az elnöki tisztelet továbbra is elláthassa; megnyugvással emlékezik meg az O. M. K. E. országos munkásságának eddigi eredményéről s az intézménytől a jövőben várható fejlő-désről; ezeknek a nagy céloknek ápolása tetterős, munkavágyó egyéneket kíván; kö-szönetét fejezi ki az eddigi karárisi bizalom-ért s őszintén óhajtja a kerület további felvirágzását. A választmány nagy sajnálko-zással hallotta a szeretett elnök lemondó szavait. Falk alelnök méltatva azt a jelentős erkölcsi erőt és a közjóért kifejezett munká-ban való részvételét, mely az elnök nagyra-becsült személyével egybe van forrva s melynek a kezdő egyesülettől való megvo-nása arra válságos is lehet, kéri az elnököt, hogy lemondási szándékának megváltozta-tásával ajándékozta meg az egyesületet to-vábbi, értékes munkájának odaadásával. Gaszner titkár és a választmány többi tagjai, biztosítva az elnököt igaz ragaszkodásunkról, meleg elismeréssel adoznak az elnök köztisz-telt egyéniségének, aki azonban szándéka mellett megmaradni óhajt. Titkár indítvá-nyára egy, a jövő hétre egybehívandó újabb választmányi ülés fog a jelölésekkel foglal-kozni.

— **A rendőrök birkózni tanulnak.** Megirtuk már, hogy Jeogen Alexandrovits *Wladimir*, az ismert birkómaster most a kormány ajánlólevelével országos köruton van, hogy a vidéki rendőregénység tagjait a birkózásban, a bilincselésben elemeiben s főleg a japán dzsin-dzsi-csiba kioktassa. A tanács tegnap elfogadta a *Wladimir* ajánkozását s a hat hétre terjedő tanításért ezer korona tiszteletdíjat szavazott meg neki. Ezer korona, ezért az összegért a szegény néptanító esz-tendően át fírad.

— **Munkásházák Debrecenben.** A Gyáriparosok Orsz.-Szövetségé-nek debreceni fiókja munkásházák

építésére közhasznú társaságot akar alapítani. A tanács tegnap a szövetség megkeresésére elhatározta, hogy a vállalkozást erkölcsi segélyben fogja részesíteni. Amennyiben a munkásházak céljára városi telkeket igényelne a szövetség, e kérdést a közgyűlés elé viszi a tanács.

— **A tóóskerti gyalogjáró — aminincs.** A tóóskerti lakosok körében már hosszú idek óta panasz tárgya, hogy valóságos sár avagy portengeren keresztül lehet megközelíteni a kertet. Az ottani nyaralók és lakosok most beadványt intéznek a városhoz egy körút létesítése iránt.

— **Böszörmény és Nádudvar sertés-zár alatt.** Hajduböszörményben mint onnan az alispánnak táviratilag jelentették, a sertésvész, Nádudvaron pedig a sertésorbánc veszedelmesen dühög. Az alispán tegnap mindkét hely határából vészkerületet csinált s további intézkedésig úgy Böszörményből, mint Nádudvarról csupán hatósági engedéllyel szállítható sertés.

— **Az érdeki vasut meghosszabbítása.** Az érdeki ipar vasutnak a Bánkig meghosszabbítandó vonalára nézve e hó 18-án lesz a közigazgatási bejárás. A várost Magoss dr. főügyész, Aczél főmérnök s Török főerdőmester képviselik a bejárásán.

— **Váltóhamisító terménykereskedő.** Schönfeld Albert derecskei terménykereskedő váltóhamisításai ügyében még nem fejezték be a kiadatási eljárást. Schönfeldet különben előreláthatólag már csak a jövő hét elején fogják erős csendőri fedezet mellett Debrecenbe hozni. Ezzel az ügygel kapcsolatban tegnap a Debreceni Hitelbank annak a kijelentésére kért fel bennünket, hogy a bank a váltóhamisításokban nincs érdekelve. Ez különben csak névcsere utján került a tudósításokba.

— **A Polgári Asztaltársaság.** „Dreher” söresarnokban rendkívüli közgyűlést tart f. hó 15-én szombaton este pontban 7 és fél órakor. Tárgy: Intézkedés az ez évi felruházás dolgában. — Kéretnek a tagok minél számosabban megjelenni Az elnökség.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Balogh N. ev. ref. 1 éves, Daku Istvánné ev. ref. 51 éves, Fehérvári József r. kath. 55 éves, Keller Lajos r. kath. 1 napos, özv. Nagy Lászlóné ev. ref. 85 éves.

Uti készletek, kézi bőröndök női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb kivitelben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

Kutyaszájkosarak, nyakszizjak, korbácsok, vezető szizjak és ostornyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.

Ejszakai hírek.

— Express tudósítás. —

— **Öngyilkosság a lipótmezei tébolydában.** A lipótmezei tébolydának ismét szomorú szenzációja van, hasonló az ott már többször történt esetekhez. Egy szerencsétlen elmebajos asszony őrizetlen pillanatban öngyilkosságot követett el és mire segítség érkezett, elvérzett. A hivatalos jegyzőkönyv szerint a dolog a legnagyobb rendben történt, senkit gáncs nem érhet és elvégre is bolond asszony volt, akinek jobb, hogy meghalt. A hivatalos irás így adja elő az esetet: A lipótmezei elmeegógyintézetben már néhány hét óta internálva volt Erdélyi Jánosné, született Werk Mária, egy mogyoródi földműves 27 éves felesége. A szerencsétlen asszony már régen elmebeteg, csendes vallási örületben szenved, állandóan imádkozott és a templomból mindig erőszakkal kellett eltávolítani. Nem bántott senkit, így otthon tartották. A vallási örületből azonban üldözési mánia lett, a szerencsétlen nő azt képzelte, hogy ördögök és gonosz szellemek üldözik és ezek elől a halálba akart menekülni. Mogyoródon többször magára akart gyujtani egy-egy házat vagy pajtát, szerencsére mindig megakadályozták ebben és mivel most már közveszélyesnek bizonyult, hatósági intézkedésre felhozták Budapestre és elhelyezték a tébolydában. Itten külön ágyat és külön őrizetet kapott, ágyát, hogy kárt önmagában és másban ne tehessen, hálóval vették körül. Az asszonynak az éjjel sikerült a hálót körmeivel és fogaival eltépni, kinyult az így készített nyíláson, öklével beütötte a közeli ablakot és a szétzúzott ablak egy szilánkjával beleszurt a nyakába és bár — mondja a jelentés — orvosi segítség azonnal kéznél volt, elvérzett és meghalt.

— **Buknak az ügyvédi vizsgán.** A régi törvény szerint, amint ismeretes, csak kétszer lehetett ügyvédi vizsgára menni s ha a jelölt másodszer is megbukott, ügyvédi oklevélre nem tehetett többet szert. Éppen ezért csak elvéte történt, hogy a jelöltet a második alkalommal is elbukatták. Száz közül legfeljebb két-három ilyen eset fordult elő. Ugy látszik azonban, hogy a jövőben másképen lesz. Az új vizsgarend most június 1-én lépett életbe és máris mutatkozik a hatása. Mert ugyanis ezentel akárhányszor neki lehet menni a vizsgának, a 25 jelölt közül, akik a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt a héten jelentkeztek, 12 megbukott s így százalékban kifejezve: majdnem ötven százalék. A külömség a régi és új rend között ugyancsak szembeötlő.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez

Budapest, június 13. A képviselőház mai ülésének végén ismét egy egész sereg indítványt jegyeztek be az indítványkönyvbe. Nevezetesen indítványokat tettek: Farkasházy Zsigmond az ingyenes népoktatásról, az egészségügy államosításáról, a progresszív adórendszer behozataláról és a felekezeti és nemzetiségi népiszkolák államosításáról is. Hencz Károly néppárti képviselő az Amerikába kivándorolt magyar állampolgárok visszaszállításáról, továbbá Mezőffy Vilmos az általános titkos választói jognak sürgős törvénybeiktatásáról és végül Lengyel Zoltán a magyar hadsereg, az önálló vámtartásról. Ez indítványok pertraktálásánál heves szóváltás támadt Nagy Ferenc és Farkasházy Zsigmond képviselők között. Nagy Ferenc ugyanis azt mondta, hogy Farkasházy merő feltűnési viselkedéssel jegyezte be az indítványokat. Ezért Farkasházy szidni kezdte Nagy Ferencet s a kifejlődött szócata hevében ugyancsak süriően ígértették egymásnak a pofonokat. Az elnök erélyes fellépésének köszönhető, hogy tettlegességre nem került a sor. Az ülés délután 3 óráig tartott.

Megrágalmazott képviselő.

Budapest, június 13. A „Magyarország” mai számában ugyancsak kikell Farkasházy Zsigmond képviselő ellen azokért az indítványokért, melyeket az utóbbi ma a képviselőház indítványkönyvébe bejegyzett. A „Magyarország” e cikkében metsző gunnyal támadja Farkasházyt, aki ezért még ma este provokálta a „Magyarország” főszerkesztőjét — Holló Lajost.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, június 13. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután ülést tartott. Az ülésen letárgyalták és elfogadták az állami vasgyárak beruházásairól szóló törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben is.

Felmentett testvérnyilkos.

Kézdivásárhely, június 13. A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint esküdtbíróóság ma tárgyalta Szabó György, parasztleány bűnügyét, aki Imre nevű testvérbátyját a télen fejszével agyonütötte. A tárgyalás során beigazolódott az a tény, hogy a meggyilkolt öccsét többször leütéssel fenyegette s hogy a gyilkosság napján baltával támadt öccsére, aki így jogos önvédelemből ütötte le a btyját. Az esküdtek verdiktje nem bűnösnek mondta ki a vádlottat, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

Egy fővárosi kaszinó botránya.

Budapest, június 13. A budapest-lipótvárosi kaszinó igazgatósága már hosszabb ideje detektivekkel figyeltette meg a kaszinó gazdáját, Spitz Edét. Ugyanis annak idején annomjou feljelentés hozta az igazgatóság tudomására, hogy Spitz a befolyt kártyapénzeket állandóan dezmálgatja. A detektivek végre tetten érték a hűtlen gazdát. Az igazgatóság erélyes vizsgálatot indított s csakhamar kiderült, hogy Spitz Ede rövid idő alatt a befolyt pénzekből 80.000 koronát sikkasztott el a kártyapénzekből. Feljelentették az esetet, a rendőrségen s a rendőrségen s a rendőrség Spitzet ma le is tartóztatta. Spitz rokonai azonban kötelezték magukat a kár megtérítésére s ezért az igazgatóság, — nagyobb botrányok elkerülése végett is, — kieszközölte Spitz szabadlábra helyezését. Spitz Ede ma délután külföldre utazott.

Zavarok Marokkóban.

London, június 13. Tangerből jelenti a Times: Marakesből érkezett levelek közlik, hogy egyideig aránylagos nyugalom után a legnagyobb déli törzsekből jelentékeny tömegek gyűltek a város elé és ott megerősítésre várnak. A városban pánik uralkodik. A törzsek szándékát még nem tudják, mert eddig nem állítottak fel követeléseket.

Mulatságok.

— A debreceni polgári kör saját könyvtára javára 1907-ik évi június hó 15-én a nagyerdei „Vigadóban” zártkörű táncvigal-

mat rendez. Kezdeté este fél kilenc órakor. Belépődij: Személy-jegy 3 korona. Család-jegy (4 személyre) 8 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Szentkirályi Tivadar, ifj. Gyürky Sándor, Márton Gyula, Thaisz Arthur, Csáthy Ferenc urak üzletében, a kör helyiségében (Piac-utca 7-ik szám 1-ső emelet) és este a pénztárnál. A meghívó kívánatra előmutatandó.

Törvényszék.

§ Új törvényszéki bíró. A király Orosz Mihályt, a debreceni ítélőtáblához berendelt tanácsjegyző-albírót a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

4664—1906. B. sz.

Ő Felsége a Király nevében:

A debreceni kir. törvényszék, mint sajtó bíróság a Kerekes János kir. törvényszéki bíró elnökielte alatt Tatay Ferenc kir. törvényszéki bíró, Tóby István kir. törvényszéki bíró, valamint Kókay Lajos kir. törvényszéki joggyakornok, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett a vádtanácsnak 1905. évi 7947. B. szám alatt kelt vádhatározatában Kertész László ellen sajtó utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1906. évi 1040. B. sz. kelt végzése folytán dr. Ungár Aladár ügyvéd jelöl, mint dr. Kardos Samu ügyvéd helyettese, mint magánvádló képviselőjének a szabadlábban levő vádlottnak jelenlétében 1906. évi április hó 12. napján Debrecenben megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád vád és védelem meghallgatása után következőleg

ítélt:

A kir. törvényszék, mint sajtóbíróság szabadlábban levő Kertész László 21 éves, szül. 1884. május 16-ik napján Debrecenben, ugyanitt lakos, magyar honos, izraelita vallású, nőtlen, hirlapíró, vagyontalan, katona még nem volt) vádlottat az 1848. évi XVIII. 13 és 33 §-ai értelmében, mint szerzőt a Debrecenben megjelenő, Debreczen című lapnak 1904. évi december hó 7-én megjelent 263-ik számában Gyulai József Magyarállam vasuti kalauzra vonatkozólag „Halálravert asszony” cím alatt közléteit, ama vádtárgyává tett közleményében egy súlyos büntény ügyében folyik a debreceni rendőrségen a nyomozás.

Az eset előzményei november elejéig nyulnak vissza.

A Varga-kert I. járásban lakik Budaházi Sándor államvasuti fűtő, kinek szomszédja Gyulai József vonatvezető halálos ellensége már évek óta. — A két ellenségnek egymás mellett van a földje is és a Gyulai földjére a Budaházién át sokkal könnyebb járni, — Budaházi nem engedte meg az átjárást, sőt feleségének is meghagyta, hogy távollétében ne engedje a maguk földjén átjárni Gyulait. November első napjaiban, Budaházi nem volt otthon, mikor Gyulai szekérral hajtattott keresztül Budaháziék földjén. Az asszony elébe állott a szekérnek mire, Gyulai rászólt a kocsisra: — Hajts, ha agyon-gázolod is! Az asszony végre félre állott és bement a lakásba. Kevéssel ezután bement Budaházi lakásába és az előrehaladott állapotában levő asszonyt össze-vissza verte.

Az asszony ekkor beteg lett két-három orvos is járt hozzá, de segíteni nem tudtak rajta és Budaháziné november hó 22-én meghalt. — A halotkém utasítására, mivel a holttest tartása egészségtelen volt, eltemették Budaházinét, de ugyanakkor a férje feljelentést tett Gyulai ellen.

A vizsgálatot meg is indították és könnyen lehet, hogy a holttest exhumálása is szükségessé válik, amelyben foglalt ténybeli állítások valóságuk esetén Gyulai József ellen a büntető eljárás megindításának okát képeznek, büntetésnek mondja ki a Btk. 258. §-ba ütköző s a 259 §. szerint minősülő sajtó utján elkövetett rágalmazás vé-

ségében és ezért őt a Btk. 259. §-a alapján azonban a Btk. 92. §. alkalmazásával az 1892. évi XXVII. t.-c. 3. §-ban meghatározott célokra fordítandó az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett befizetendő, behajthatatlanság esetén a Btk. 53 §-a értelmében négy (4) napi fogházra átváltoztató nyolevan (80) korona fő és egy (1) napi fogházra átváltoztató, husz (20) korona mellék pénz-büntetésre itéli.

Kötelezi a vádlottat arra, hogy Gyulai József főmagánvádló részére képviseltetési költség címén 42 koronát az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett, továbbá arra, hogy felmerülhető eljárási és tartási mint büntetői költségeket a m. kir. államkincstár részére az 1893. évi XVIII. t.-c. 9. §-ban meghatározott módokat szerint fizesse meg. Gyulai József főmagánvádlót egyéb kártérítési követelésével polgári perre utasítja.

A büntetői költségeket azonban az 1890. évi XVIII. t.-c. 4. §-a alapján vele szemben egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja.

A Btk. 277. §-a és a Bp. 574. §-nak utolsó bekezdése alapján elrendeli, hogy ezen ítélet jogerőre emelkedése után indoklásával együtt, a „Debreczen” című Debrecenben megjelenő időszakos lapnak az ítélet közbesítése után legközelebb megjelenő száma legelején az 1848. évi XVIII. t.-c. 35-ban meghatározott (200) ketőszáz korona büntetés terhe alatt a lap tulajdonosa, illetőleg kiadója tegye közzé.

Indokok:

A kir. törvényszék a főtárgyalás irataival, nevezetesen Kertész László vádlott beösmérésével és Gyulai József főmagánvádló eskü alatti vallomásával, valamint az kir. szám alatt fekvő hirlappéldánnyal bizonyítottan találta, hogy Kertész László a Debreczenben 1904. évi december hó 7-én megjelent „Debreczen” című időszakos lap 262-ik számában, mint nevezett lap munkatársa „Halálra vert asszony” cím alatt a következő tartalmú hirlapi közleményt tette közzé:

Egy súlyos büntény ügyében folyik a debreceni rendőrségen a nyomozás.

Az eset előzményei november elejéig nyulnak vissza.

A vargakert I-ső járásban lakik Budaházi Sándor államvasuti fűtő, kinek szomszédja, Gyulai József vonatvezető halálos ellensége már évek óta. A két ellenségnek egymás mellett van a földje is és Gyulai földjére a Budaházién át sokkal könnyebb járni, Budaházi nem engedte meg az átjárást, sőt feleségének is meghagyta, hogy távollétében ne engedje a maguk földjén átjárni Gyulait. November első napjaiban Budaházi nem volt otthon, mikor Gyulai szekérral hajtattott keresztül a Budaháziék földjén. Az asszony elébe állott a szekérnek, mire Gyulai rászólt a kocsisra: „Hajts, ha agyon gázolod is!” Az asszony végre félre állott és bement a lakásba. Kevéssel ezután Gyulai bement Budaházi lakásába és az előrehaladott állapotban levő asszonyt össze-vissza verte.

Az asszony ekkor beteg lett. Két-három orvos is járt hozzá, de segíteni nem tudtak rajta és Budaháziné november 22-én meghalt. A halotkém utasítására, mivel a holttest tartása egészségtelen volt, eltemették Budaházinét, de ugyanakkor a férje feljelentést tett Gyulai ellen. A vizsgálatot meg is indították és könnyen lehet, hogy a holttest exhumálása is szükségessé válik.

Gyulai József főmagánvádló a közlemény eladott tartalma miatt emelt vádat a Btk. 258. §-ába ütköző, a 259. §. szerint minősülő nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétsége miatt Kertész László vádlott, mint szerző ellen.

Kertész László vádlott beismerte, hogy a kérdéses hirlapi közleményt ő írta, azonban védekezésül azt adta elő, hogy ő a cikk megírásánál teljesen jóhiszeműleg járt el, mert az adatokat a rendőrségnél szerezte, így a dolog előtte kétséges nem lévén, annak valóságáról meggyőződést szerezni szükségtelennek tartotta.

Mint hogy a kir. ügyészség a hirlapi

oikkben írt esetből kifolyólag Gyulai József ellen gondatlanság által okozott emberölés vétsége miatt folyamatba tett eljárást saját hatáskörében jogerősen megszüntette, mint hogy a fennebb jelzett hirlapi közleményben foglalt tényállítás valóságára Gyulai József ellen a büntető eljárás megindításának okát képezne, ekként a rágalmazás tényálladékát megállapítja:

minthogy a rágalmazó állítás nyomtatvány utján követtetett el;

minthogy végül a magánvádra jogosított sértett indítványát kellő időben előterjesztette, beszámítást kizáró ok pedig fenn nem forog, a kir. törvényszék Kertész László vádlottat a Btk. 258. §-iba ütköző s a 259. §. szerint minősülő nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétségében bűnösnek mondotta ki s a Btk. 259-ik §-a alapján megbüntette.

A büntetői tétel megállapításánál enyhítő körülményül érlegetett vádlott bűntetlen előlete, ismerése és az a védekezése, hogy a hirlapi közleményt jóhiszeműleg írta meg.

Ezen enyhítő körülményt súlyosító körülmény hiányában a kir. törvényszék anyira nyomatékossá találta, hogy azok alapján a vádlottra kiszabható fogházbüntetés legkisebb mértékben túlszigorúnak találta, miért is a büntetés kiszabásával a B. Tk. 92. §-át alkalmazta s a vádlott büntetését fogház helyett a bűnössége fokának megfelelő pénzbüntetésben állapította meg.

A büntetői költségek és kártérítési költség megfizetésére vádlott az elítélés folyamánként a B. P. 480. és 489. §-ai alapján köteleztetett.

A kártérítési címén felszámított 300 koronából az ügyvédi képviseltetési költség fejében megállapított 42 koronán felüli összeg tekintetében polgári perutra azért utasított a főmagánvádló, mert az idevonatkozó ténykörülmények felderítése a jelen bűnper befejezését hátráltatná.

Az ítélet közzétételére vonatkozó intézkedés arra való tekintettel, hogy a büntendő cselekmény időszakos nyomtatványban követtetett el a B. Tk. 277. §. utolsó bekezdése, a B. P. 574. §-a és az 1848. évi XVIII. törvényszék 35. §-án alapul.

Kelt a debreceni kir. törvényszék, mint büntető bíróságnak 1906. évi április hó 12-ik napján tartott üléséből. Kerekes János ft. elnök, Tóby István sk. előadó.

A hivatalos másolat hitelül:
Debrecen, 1907. május 25.

Zagyva Ferenc,
kiadó.

Kiadja: a „Debreczen” Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

**UTIBORONDOK
NAGY VÁLASZTEKBN
FEKETENEL.**

Len-szalma

legmagasabb áron, raktárhelyen átvéve és kifizetve, megvételre kerestetik. Ajánlatok „S. E. 1673” alatt Jaulusz és Társa (Haasenstein és Vogler) céghez Budapestre intézendők. 510.

**TOURISTA INGÉK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETENEL**

VÁSZON ÁRU

fehérneműk, valamint sifonok és paplanpedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt-étkező- és aszur kávésterítékek, damaszt- és frottir törülközők, törülkendő, és nankingok, valamint kész női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai képfestő voalók, oosmanosi savannak, judish foulard, Batist, Atlas, Satin, 120 cm. széles sima színes francia batistok, angol zefírek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok
himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmír és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,
hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők
és divatszabkendők

BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi ruhaszövetek, tennis kelmék, nyári mosó szövetek, hozzávaló belésárak, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. jegyű füzök, arozfátyol, divatövök, csipke- és selyemárok, batist- és csipkegallérok, nyakkendők, kesztyűk, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-szalag-, selymekendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak
gyermekök részére állandó nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

SZŐNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kldemünster, tapasztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontáll szőnyegek, diványterítők, — butorszövetek és oreppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát,
ha egy vagy két év alatt elszakad,
teljesen díjtalanul ujjonnan behuzatjuk

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Szegény családos munkabíró ember, bármilyen alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 514.

A könyvvezetés minden ágában jártas mérlegképes könyvelő és levelező mellékfoglalkozást keres. Ajánlatok a kiadóhivatalhoz „könyvelő” jelige alatt kéretnek. 512.

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olgson mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplicáltabb munkákat. 125

FÖLDVÁRI L.,

„Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Tanulók felvétetnek.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, üldögzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárában Debreczenben.

